

عنوان مقاله:

واژه های مرکب درون مرکز زبان فارسی: ساخت های مفهومی ساده یا پیچیده

محل انتشار:

دوماهنامه جستارهای زبانی، دوره 11، شماره 6 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 34

نویسندگان:

معصومه دیانتی - PhD Candidate in General Linguistics, University of Isfahan, Isfahan, Iran

حداائق رضائی - Assistant Professor of Linguistics, University of Isfahan, Isfahan, Iran

عادل رفیعی - Assistant Professor of Linguistics, University of Isfahan, Isf

خلاصه مقاله:

در تعدادی از پژوهش های زبان شناختی متمرکز بر واژه های مرکب این مسئله اذعان شده است که واژه های مرکب درون مرکز به دلیل وجود عنصر هسته ترکیب پذیرند و شفافیت معنایی دارند. با مفروض قرار دادن ادعای فوق، پژوهش حاضر بر آن است تا با تمرکز بر بعد معنایی واژه های مرکب درون مرکز زبان فارسی نشان دهد که چگونه در برخی از واژه های مرکب درون مرکز وجود عنصر هسته الزاما به معنی ترکیب پذیری معنایی و سادگی ساختار مفهومی این واژه ها نیست و واژه های مرکبی که طبق تعریف درون مرکز تلقی می شود، به لحاظ پیچیدگی ساختار مفهومی تفاوت هایی با یکدیگر دارند. به این منظور، با استناد به ادعای برخی زبان شناسان شناختی مبنی بر قابلیت نظریه آمیختگی مفهومی در تبیین ساخت معنای واژه های مرکب، از ابزارها و مفاهیم این نظریه بهره گرفته شد و فرایند مفهوم پروری در تعدادی اسم مرکب درون مرکز اسم اسم زبان فارسی تحلیل گردید. تحلیل ها نشان می دهد که هرچند برخی واژه های مرکب درون مرکز نمونه های بارز ترکیب پذیری معنایی هستند و شبکه های انضمامی ساده را فعال می سازند، واژه های مرکب درون مرکزی نیز وجود دارند که به لحاظ معنایی شفاف و ترکیب پذیر نیستند. در این واژه ها علیرغم وجود عنصر هسته، متاثر از عملکرد مجاز یا استعاره تصویری بر روی جزء توصیف کننده، فرایند ساخت معنا شبکه ای تک ساحتی را برمی انگیزاند که هرچند به پیچیدگی شبکه های انضمامی دوساحتی نیست، سادگی و ترکیب پذیری معنایی شبکه های ساده را نیز نشان نمی دهد. این نتیجه تلویحا موید آن است که تمام واژه هایی که بر مبنای تعریف، درون مرکز تشخیص داده می شوند، ساختار مفهومی یکسانی ندارند.

کلمات کلیدی:

Keywords: endocentric compounds, semantic compositionality, conceptual blending theory, meaning construction

واژه های کلیدی: واژه های مرکب درون مرکز، ترکیب پذیری معنایی، نظریه آمیختگی مفهومی، ساخت معنا.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1249474>

